

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ รวมทั้งคุณธรรมของบุคคล สังคม และบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน และเหมาะสมในทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่ดี สามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด (พระบรมราโชวาท 2524: 305) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ สมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546:4)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นหลัก โดยคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการและคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร สถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (พิชัย เสถียรมจิตต์, 2542: 3) แต่ในสภาพปัจจุบัน คุณภาพทางด้านวิชาการของไทยอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง ความรู้ความสามารถของเด็กไทยโดยเฉลี่ยอ่อนลงทั้งในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์อย่างมีเหตุผล การริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาความรู้ทางวิชาการของนักเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จากผลการประเมินการทดสอบระดับชาติ NT และ O-NET ปีการศึกษา 2550, 2551 และ 2552 มีดังนี้ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมเฉลี่ยร้อยละทั้ง 8 กลุ่มสาระดังนี้ ปีการศึกษา 2550 คือ 35.24 ปีการศึกษา 2551 คือ 32.61 ปีการศึกษา 2552 คือ 31.96 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมเฉลี่ยร้อยละทั้ง 8 กลุ่มสาระดังนี้ ปีการศึกษา 2550 คือ 30.30 ปีการศึกษา 2551 คือ 32.13 ปีการศึกษา 2552 คือ 30.50 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปีที่ 2, 2553) ถึงแม้ว่าผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวลดลงไม่มากนักหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จนน่าเป็นห่วง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:5) ได้กำหนดแนวคิดหลักการในการบริหารโรงเรียนว่า จะต้องครอบคลุมทั้ง 4 งานด้วยกัน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารงานทั่วไป จากนั้นจึงได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานที่สำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตนเองให้รู้และเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำของครูด้านงานวิชาการได้ อัมภา บุญช่วย (2538) ที่กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษาว่า หัวใจสำคัญหรือเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานด้านบุคลากร กิจกรรมนักเรียน และงานอื่นๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่ยังต้องรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและสอดคล้องกับความเห็นของซุมสัคดี อินทร์รักษ์ (2549:2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษาว่า งานวิชาการเป็นงานหลักและมีความสำคัญยิ่งที่กำหนดบทบาท และภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีทิศทางไม่ก่อให้เกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ ส่วน (ปรียาพร วงศ์อนตรโรจน์, 2543:2) ได้กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองที่จะออกไปพัฒนาประเทศในอนาคตด้วย และการปฏิบัติงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการซึ่งประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งส่งเสริมงานด้านวิชาการรวมถึงงานวัดและประเมินผล หลักการบริหารงานวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียนเป็นสำคัญ และค่านิยมของคนไทยจะยกย่องโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งว่ามีคุณภาพหรือไม่ ก็มาจากการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550: 7) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการ 17 งาน ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและการแนะแนวการศึกษา (คูณิยามศัพท์เฉพาะ)

จะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่ละเอียดและมีขอบข่ายที่กว้าง ดังนั้นผู้บริหารไม่สามารถทำงานคนเดียวได้ ผู้บริหารต้องแบ่งเวลาตามความสำคัญของงานจึงจำเป็นต้องมีทีมงานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการร่วมกันในสถานศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ การร่วมมือ การปฏิบัติด้วยความเต็มใจ แนวความคิดพื้นฐาน (Basic Assumption) ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการช่วยให้บุคคลได้มีการพัฒนาบุคลิกภาพของตนในการตัดสินใจ และการควบคุมการทำงาน การแสดงออก ทักษะคิด และการใช้ความสามารถที่ประสบความสำเร็จได้ (โสภาค วิริโยธิน 2547:16-17) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นการดำเนินการของฝ่ายบริหารที่จะจูงใจให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมพัฒนางาน ด้วยความเต็มใจ อุทิศแรงกายแรงใจ มุ่งมั่นต่องานเสมือนว่าตนเองเป็นเจ้าขององค์กร ทุกฝ่ายร่วมมือกันปฏิบัติงาน แต่ต้องมีเทคนิคสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการใช้กลุ่มงานเฉพาะกิจ และคณะทำงาน โดยมีคณะกรรมการให้คำแนะนำ และการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง มีการระดมความคิด การฝึกอบรมต่างๆ ที่จำเป็น และยึดวัตถุประสงค์งานเป็นหลัก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจมุ่งศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ใน 6 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (4) การนิเทศการศึกษา (5) การวัดผลประเมินผล (6) การแนะแนวการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกตามระดับความปลอดภัยของพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมงานวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ที่มีระดับความพลอดภัยของพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2 มีความสำคัญและประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบระดับความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2
2. เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน
3. นำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษานักการศึกษา ผู้ที่สนใจ และหน่วยงานทางการศึกษา ได้ศึกษาวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบข่ายของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2

จังหวัดปัตตานีตามขอบข่ายงานวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจ 6 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ 2550) คือ

- 1.1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.4. การนิเทศการศึกษา
- 1.5. การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 1.6. การแนะแนวการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายงานบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 ปีการศึกษา 2553 จากข้อมูล วันที่ 16 มิถุนายน 2553 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 121 คน และหัวหน้าฝ่ายงานบริหารงานวิชาการ จำนวน 121 คน รวมทั้งสิ้น 242 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายงานบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 ปีการศึกษา 2553 ผู้บริหารจำนวน 76 คน และหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ จำนวน 76 คน รวมทั้งสิ้น 152 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane, 727-728) เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง แล้วใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และหลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา คือ

3.1.1 ระดับความปลอดภัยของพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่จำแนกออกเป็น 3 ประเภท (ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนหน้า, 2548:46)

- 3.1.2.1 พื้นที่สีแดง
- 3.1.2.2 พื้นที่สีเหลือง
- 3.1.2.3 พื้นที่สีเขียว

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน จำแนกออกเป็นเป็น 3 ขนาด

- 3.1.3.1 ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

3.1.3.2 ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121- 300 คน

3.1.3.3 ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จังหวัดปัตตานีตามขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ 2550)

3.2.1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.2.3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.4. การนิเทศการศึกษา

3.2.5. การวัดและประเมินผล

3.2.6. การแนะแนวการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 ผู้วิจัยจึงได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การวางแผนร่วมตัดสินใจ และร่วมพัฒนางานวิชาการด้วยความเต็มใจในสถานศึกษาโดยครูมีส่วนร่วมในขอบข่ายงานวิชาการ ดังนี้คือ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (4) การนิเทศการศึกษา (5) การวัดผล ประเมินผล (6) การแนะแนวการศึกษา

2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาทำความเข้าใจ ข้อมูลสารสนเทศ เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และเอกสารอื่นๆ วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพของสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยอาศัยกระบวนการและการมีส่วนร่วม วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับ เอกสารประกอบหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ รูปแบบวิธีการ สอนต่างๆ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนเหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง มีการศึกษาวิเคราะห์วิจัย การ บริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครู ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินการที่จัดให้มีการร่วมกันดำเนินงาน ของบุคลากรภายในสถานศึกษาเองเพื่อให้การช่วยเหลือให้คำแนะนำ ชี้แจง แก้ไขปรับปรุงการ ปฏิบัติงานของบุคลากรให้ดียิ่งขึ้น และประเมินผลการจัดระบบ กระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษา ส่งผลดีต่อคุณภาพของนักเรียน

6. การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการ จัดการเรียนรู้ รูปแบบ เครื่องมือและวิธีการวัดผล ประเมินผล การรายงานผลและการนำผลไปใช้ เพื่อปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน ดำเนินการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินสภาพจริง ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

7. การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดบริการการแนะแนวแก่ผู้เรียน และการ ติดตามผลการแนะแนวจากผู้เรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว เพื่อติดตาม กำกับ ดูแล และให้คำปรึกษา แก่ผู้เรียน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการบริการแนะแนวแก่ผู้เรียน

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งการเรียนรู้ ที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา ใกล้เคียงและจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษา บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาบริเวณใกล้เคียงเพื่อจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

9. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การนำหลักสูตรแม่บทมาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง อันจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการดำเนิน ชีวิต โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ.

10. การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง สถานศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อเป็นทิศทางในการทำงาน ผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษาได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตัดสินใจในการเลือกศึกษาในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารและครูต้องมีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อจะได้ทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ การประเมินผลงาน การวางแผนเป็นตัวกำหนดทั้งเป้าหมายระยะสั้น และระยะยาว จึงจำเป็นต้องมีวิธีการในการวัดและประเมินการปฏิบัติงานของทั้งนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และผู้บริหาร

11. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดหลักการในการจัดการเรียนรู้ที่จะต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสม ด้านความรู้ ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ภารกิจว่าจะจัดการเรียนรู้อย่างไรผู้เรียนจึงจะเข้าใจความหมายของสิ่งที่เรียนรู้อะไร และโครงสร้างของความรู้ ประกอบด้วยข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักการกฎเกณฑ์ไปจนถึงทฤษฎี อย่างมีลำดับขั้นตอนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีหลักในการเรียนรู้

12. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา

13. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การศึกษาคำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จัดให้ความรู้เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ทักษะทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

14. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

15. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาต้องประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวย ชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา

16. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาต้องศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

17. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาต้อง ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

18. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพ

19. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับเขต ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดประกอบด้วย สถานศึกษาที่อยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ อำเภอแม่ลาน อำเภอยะรัง และอำเภอมายอ

20. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2

21. ฝ่ายวิชาการ หมายถึง ครูที่รับผิดชอบเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ

22. พื้นที่ที่มีระดับความปลอดภัยต่างกัน หมายถึง พื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 โดยยึดการแบ่งพื้นที่ของศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนหน้า (2548) แบ่งออกเป็น 3 สี คือ พื้นที่สีแดง พื้นที่สีเหลือง พื้นที่สีเขียว

23. พื้นที่สีแดง หมายถึง พื้นที่ที่มีเหตุการณ์รุนแรง หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบอย่างชัดเจน ประชาชนถูกข่มขู่หรือเป็นแนวร่วมไม่ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการดำเนินกิจกรรมใดๆ

24. พื้นที่สีเหลือง หมายถึง พื้นที่ที่มีความรุนแรงน้อยกว่ามีความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ประชาชน บางส่วนยังให้ความร่วมมือกับทางราชการ แม้จะถูกข่มขู่จากผู้ก่อความไม่สงบก็ตาม

25. **พื้นที่สีเขียว** หมายถึง พื้นที่ที่มีความปลอดภัยไม่มีอิทธิพลหรือแนวร่วมของกลุ่มก่อความไม่สงบ

Prince of Songkla University
Pattani Campus